ONVERZEKERDE PATIËNTEN IN DE AMSTERDAMSE HUISARTSENPRAKTIJK

Geachte zorgverleners huisartsenzorg, Beste collega's,

De ondertekende organisaties stellen zich ten doel om de gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk te maken. Belangrijke doelgroepen zijn de onverzekerde- en de ongedocumenteerde mensen: twee kwetsbare groepen Amsterdammers met een gemarginaliseerd bestaan. Wij zien dat zorg voor onverzekerde mensen onder druk staat, mede door het huisartsentekort. Terwijl juist deze groep patiënten, met relatief veel lichamelijke en psychische gezondheidsproblemen, gebaat is bij een vaste huisartsenpraktijk. Voor de groeiende groep patiënten met chronische ziekten kunnen de ad hoc aanbieders met vrijwilligers onvoldoende continuïteit bieden. Hiervoor is door de Amsterdamse Huisartsen alliantie (Aha) in samenwerking met ondertekende organisaties een werkwijze gestart ('Goede zorg voor onverzekerden') waarbij wijkgroep coördinatoren een rol hebben in het doorzetten van een vraag voor een vaste huisartsenpraktijk.

We hopen met deze handleiding, zowel voor huisartsenpraktijken als voor de onverzekerde mensen in Amsterdam, drempels naar zorg te verlagen. Met de tips en sociale kaart uit deze handleiding is het naar onze ervaring mogelijk om goede huisartsenzorg te leveren zonder al te veel rompslomp. Wij helpen u graag op weg en zijn beschikbaar voor overleg!

Met vriendelijke groet,

Steffie Janssen (Kruispost)
Pim Bakker (Dokters van de Wereld)
Melissa Diaz (Dr. Valckenier)
Met ondersteuning vanuit:

- Amsterdamse Huisartsen Alliantie (Aha)
- Achterstands Ondersteuningsfond Amsterdam en Almere (AOF)

INHOUDSOPGAVE

Introductie 3

Regels en tips 4

- Betaling van geleverde zorg in de eigen praktijk 4-5
- Apotheek/ recepten 6-7
- Aanvullend onderzoek 7
- Ziekenhuiszorg 7-8
- Tandheelkundige zorg 8
- Geestelijke Gezondheidszorg 8
- Verslavingszorg 8
- Fysiotherapie 9
- WLZ 9
- GGD 9-10
- Verloskundige hulp 10
- Anticonceptie, ongewenste zwangerschap en abortus 10

Het verschil tussen ongedocumenteerden en onverzekerden 11-12

Welke hulp bieden ondersteunende organisaties? 13-14

- Dokters van de Wereld
- Kruispost
- Dr. Valckenier

Andere ondersteunende organisaties in Amsterdam 15-16

Wilt u verder lezen? 16

INTRODUCTIE

Wie zijn ongedocumenteerde migranten en op welke zorg hebben zij recht?

Ongedocumenteerde mensen zijn migranten van buiten de Europese Unie die in Nederland verblijven zonder een geldige verblijfsvergunning. Exacte aantallen zijn lastig te geven. Naar schatting verblijven tussen de 10.000 en 30.000 ongedocumenteerde personen[1] in Amsterdam. Dat is per normpraktijk tussen de 3 en de 19 patiënten[2]. Het is een zeer diverse populatie. Ongeveer ⅔ betreft uitgeprocedeerde asielzoekers, maar denk ook aan arbeidsmigranten van buiten de EU en overgehaalde familieleden zonder verblijfspapieren.

De relatief slechte gezondheid van ongedocumenteerde mensen hangt samen met hun kwetsbare levensomstandigheden en migratiegeschiedenis. De ervaren gezondheid wordt bij 60-75% als matig-slecht beoordeeld. Somberheidsklachten en PTSS, ongewenste zwangerschappen, infectieziekten en mondzorgproblemen komen relatief veel voor.[3]

In Nederland kunnen ongedocumenteerde mensen geen zorgverzekering afsluiten en geen legaal werk verrichten, waardoor zij vaak niet over de financiële middelen beschikken om zorg zelf te betalen. Desondanks hebben alle mensen in Nederland, dus ook ongedocumenteerde mensen, recht op medisch noodzakelijke zorg[4]. Medisch noodzakelijke zorg is alle zorg in het basispakket van de zorgverzekering en WLZ. Dit betreft dus alle zorg volgens de geldende professionele richtlijnen, dus niet alleen voor acute of levensbedreigende aandoeningen. Kortom: **de zorgvraag is leidend, niet de financiering.**

---

[1] Schattingen het WODC en de Johannes Wier Stichting.

[2] Uitgaande van een normpraktijk van 2095 patiënten per huisarts.

[3] Dokters van de Wereld 2016: Status quo

[4] Universele recht op gezondheid: iedereen, ongeacht verblijfsstatus, heeft recht op gezondheidszorg. In de Nederlandse Koppelingswet (1998) is daarom een clausule opgenomen

BETALING VAN GELEVERDE ZORG IN DE EIGEN PRAKTIJK

REGELGEVING:

- Voor de ongedocumenteerde patiënt mag u het nieuwe **onverzekerdentarief** rekenen. Uiteraard geldt dit ook voor dubbele consulten en verrichtingen zoals chirurgie.
- Ongedocumenteerde mensen betalen idealiter zelf voor zorg. U kunt, liefst na het consult, vragen wat zij zelf kunnen betalen. Onze ervaring is dat bij de meerderheid financiële middelen hiervoor ontoereikend zijn.[5] Zorgverleners kunnen in dat geval een beroep doen op het *Centraal Administratie Kantoor (CAK)*. U krijgt dan 80% van de oninbare vordering vergoed. Zie de website van het CAK onder kopje 'huisartsen' en het **Declaratieformulier CAK**. De procedure wordt binnenkort gedigitaliseerd.
- Ongedocumenteerde mensen hebben recht op alle zorg binnen het basispakket van de zorgverzekering en WLZ[4]. Dit betreft dus alle zorg volgens de geldende professionele richtlijnen.
- De IGJ heeft uitgesproken dat bij deze kwetsbare doelgroep inschrijving bij een huisartsenpraktijk een hogere prioriteit heeft dan waarborging van de 15-minuten regel (acute zorg)[6]. Denk hier aan bij patiënten die op wisselende adressen verblijven binnen Amsterdam.

die toegang tot medisch noodzakelijke zorg waarborgt. Volgens de KNMG-gedragsregels moeten artsen gelijke behandeling en acceptatie van nieuwe patiënten bieden.

[5] Dokters van de Wereld: Rapport Deur naar de Zorg

[6] Olaf Breek, inspecteur Gezondheidszorg en Jeugd in overleg met de AhA.

PRAKTISCHE ADVIEZEN

- Bespreek de mogelijkheden voor zorg aan ongedocumenteerde mensen in uw wijk binnen uw team, zodat bijvoorbeeld ook de doktersassistenten op de hoogte zijn. U bent ook welkom voor een nascholing door Dokters van de Wereld en Kruispost.
- De **Tolkentelefoon** wordt in Amsterdam vergoed via een regeling van het AOF, ook als u niet bent aangesloten bij het AOF[7].
- Veel ongedocumenteerden bij een reguliere huisartsenpraktijk verblijven op een redelijk vast adres, maar zijn angstig om dit adres prijs te geven. Uitleg over het doel van het opgeven van een adres (bijv. ziekenhuiscorrespondentie) kan hierbij helpen.
- Moeilijk bereikbare daklozen of patiënten met gedragsproblemen vanuit bijvoorbeeld verslaving, voor wie zorg in een reguliere praktijk niet haalbaar is, kunt u aanmelden bij huisartsenpraktijk **Dr. Valckenier**.
- Informeer de patiënt expliciet dat u en al uw medewerkers gebonden zijn aan het beroepsgeheim. Herhaal dit vaak en in ieder geval bij verwijzingen. Patiënten zien vaak af van zorg uit angst dat hun gegevens doorgegeven zullen worden aan andere instanties.
- Schroom niet om begeleiding/hulp/advies in te winnen van het team van **ondersteunende organisaties** als u merkt dat u met een ongedocumenteerde patiënt tegen problemen aanloopt.

[6] https://www.achterstandsondersteuningsfonds.nl/aanbod/tolkentelefoon

APOTHEEK/ RECEPTEN

- Vraag aan patiënten of zij het recept zelf kunnen betalen. Indien dit niet het geval is, kunnen zij gebruikmaken van de CAK-regeling.
- Alleen medicatie die wordt betaald vanuit de basiszorgverzekering wordt vergoed.
- Bij gebruik van de CAK-regeling is het noodzakelijk dat de arts het volgende opschrift op het recept zet: **'CAK + land van herkomst'**
- Patiënten betalen ook bij bovenstaand opschrift een eigen bijdrage van €5,- per nieuwe receptregel (niet bij herhaalrecepten). Als een patiënt dit ook niet kan betalen, schrijf dan: '**t.l.v. Noodfonds.**'
- Per regio zijn enkele apotheken gecontacteerd door het CAK. Dit zijn de enige apothekers wier zorg vergoed wordt, in Amsterdam:
    - Medicijnman: Utrechtsestraat 86 (Centrum), apotheekutrechtsestraat@ezorg.nl
    - BENU Apotheek Wester: Postjesweg 101 (Baarsjes), westeramsterdam@benuapotheek.nl
      Uitgezonder EU-onderdanen (tenzij ze zelf betalen).
    - Caleidoscoop: Osdorpplein 403 (Osdorp), apocaleido@xs4all.nl
    - Frederik Hendrik: Frederik Hendrikstraat 47 (West), frederikhendrik@medicijnmanapotheek.nl
    - Alphega Apotheek Sumatra: Sumatrastraat 92 (Oost), info@sumatraapotheek.nl
    - Ganzenhoef: Bijlmerdreef 1169 (Bijlmer), apotheekganzenhoef@ezorg.nl
    - Diemer Apotheek Centrum: Ouddiemerlaan 63 (Diemen), maildc@ezorg.nl

- **ANW-uren**: de dienstdoende apotheek kan de rekening indienen bij een gecontracteerde apotheek. Er wordt dan wel een toeslag van €26,- gevraagd (niet vergoed door het CAK).
- **Anticonceptie**: wordt niet vergoed. Kan iemand niet betalen? Verwijs dan naar de GGD of het **SRG-spreekuur** van Dokters van de Wereld.

AANVULLEND ONDERZOEK

- Aanvullend medisch onderzoek valt onder het basispakket en is daarom ook onder de CAK-regeling. Preventief onderzoek wordt niet vergoed. Een uitstrijkje wordt dus niet vergoed via het BVO, maar een indicatieve uitstrijk wel.
- Verwijs voor bloedafname/pathologie/microbiologie naar **ATAL-Medial of GGD-streeklaboratorium** (als enige CAK gecontracteerd).
- Kan iemand niet betalen? Dan schrijft de arts in de digitale verwijzing bij verzekering: 'CAK + land van herkomst'.

ZIEKENHUISZORG

- In Amsterdam is een ruim aanbod aan CAK-gecontracteerde instellingen, o.a. het Amsterdam UMC, OLVG, BovenIJ, AvL, Reade en DC-klinieken zijn gecontracteerd. Op de **website van het CAK** staat een actueel overzicht.
- Vermeld bij de verwijzing dat het een ongedocumenteerde betreft.
- Het ziekenhuis zal altijd zelf een inschatting maken van de betalingsmogelijkheden en zo mogelijk een betalingsregeling treffen. Veel ziekenhuizen hebben hiervoor een speciale balie. Vertel daarom niet op voorhand dat de zorg gratis is. Er kan gebruik gemaakt worden van de bijgevoegde informatiekaartjes om bovenstaande uit te leggen.

- Vermeld of er een tolk georganiseerd moet worden door de specialist (en in welke taal). Biedt zo nodig aan dat de doktersassistente kan assisteren bij het maken van een afspraak (onze ervaring is dat patiënten regelmatig niet aankomen).

TANDHEELKUNDIGE ZORG

- Alleen de tandartskosten van onverzekerde kinderen worden door het CAK 80% vergoed (geen orthodontie). Mondzorg voor volwassenen wordt ***niet*** vergoed, behalve dat in het basispakket van de zorgverzekering zoals een kunstgebit.
- ***Kruispost*: 020-6249031**: hier worden kiesextracties en evt. vullingen verricht. Bij noodzaak voor prothese wordt doorverwijzing geregeld. Aanmelding: via het inloopspreekuur van de artsen of een mail aan info@kruispost.nl. Kosten: €10,- (korte afspraak €5,-).
- ***Dokters van de Wereld*: 020-7653800** heeft een compassienetwerk van tandartsen en mondhygiënisten die zorg verlenen tegen onkostenvergoeding. Aanmeldingen via mondzorg@doktersvandewereld.org

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

- Psychologische zorg wordt 100% vergoed, indien het geleverd wordt door één van deze gecontracteerde organisaties. Kijk voor een overzicht van de gecontracteerde instellingen op het **CAK**, dit geldt nu o.a. voor Arkin (inclusief Jellinek) en InGeest.

VERSLAVINGSZORG

- **Dr. Valckenier: 020-5559427** is gespecialiseerd in huisartsenzorg aan patiënten met een complexe verslaving en zij zijn ook beschikbaar voor overleg.
- Jellinek is gecontracteerd bij het CAK.

FYSIOTHERAPIE

- Fysiotherapie wordt niet vergoed. U zou binnen uw eigen verwijs netwerk kunnen vragen om zorg te verlenen (al of niet voor gereduceerd tarief).
- Bij echte noodzaak tot fysiotherapie kan patiënt worden aangemeld bij de gratis fysiotherapeut van Kruispost middels een mail van de verwijzer aan info@Kruispost.nl. De wachttijd kan oplopen tot enkele maanden, tenzij spoed.

WLZ

- Deze zorg wordt 95% vergoed. Denk aan mobiliteitshulpmiddelen en incontinentiemateriaal, maar ook WLZ-verpleegzorg.
- Alleen **CAK-gecontracteerde instellingen** kunnen deze zorg leveren.
- De indicatie voor WLZ loopt niet via het CIZ voor ongedocumenteerde mensen, maar moet direct geregeld worden met de WLZ-instelling. Lukt niet dit, vraag dan Kruispost om hulp die hiervoor een infographic heeft ontwikkeld.

GGD

- **JGZ:** ongedocumenteerde kinderen hebben recht op bijvoorbeeld de gehoorscreening en het rijksvaccinatieprogramma. Omdat uitnodigingen o.b.v. gemeentelijke burgeradministratie verloopt (waardoor deze kinderen geen uitnodiging ontvangen) is het dienstbaar om als zorgverlener actief naar de JGZ te verwijzen.
- **Centrum Seksuele Gezondheid Amsterdam**: aanspraak op gratis soa-testen, vaccinaties en PREP voor risicogroepen (waaronder herkomst uit een risicogebied).
- **Anticonceptie en abortus:** het GGD-programma **Nu Niet Zwanger** biedt counseling aan kwetsbare personen in hun vruchtbare periode.

Regelmatig kan er ook tegemoet worden gekomen in de kosten voor anticonceptie.

- **Nazorgpoli vrouwelijke genitale verminking**: meisjes en vrouwen die het slachtoffer zijn van vrouwelijke genitale verminking ('vrouwenbesnijdenis') kunnen terecht op dit spreekuur.
- **Centrum seksueel geweld**: voor aanmeldingen of vragen over zorg aan slachtoffers van seksueel geweld.

VERLOSKUNDIGE ZORG

- Verloskundige hulp wordt 100% vergoed en voor kraamzorg bestaat ook een regeling. Dokters van de wereld heeft contacten met verscheidene verloskundigen en kraamzorgaanbieders.

SEKSUELE GEZONDHEID: ANTICONCEPTIE, ONGEWENSTE ZWANGERSCHAP EN ABORTUS

- **Spreekuur Seksuele- en reproductieve zorg Dokters van de Wereld**
  Gratis uitstrijkjes, anticonceptie, preconceptie zorg, keuzehulp gesprekken en ondersteuning financiering bij ongeplande zwangerschap, abortusnacontroles, basis gynaecologische echo's.
- **Abortus**: wordt *niet* vergoed via het CAK: de kosten zijn in principe voor eigen rekening. Indien een ongedocumenteerde vrouw twijfelt over abortus of problemen heeft met de bekostiging, kunt u het best z.s.m. contact opnemen met het seksueel-reproductief spreekuur (SRF) van Dokters van de Wereld, de GGD (Nu Niet Zwanger) of Woman on Waves.

VERSCHIL ONGEDOCUMENTEERDEN EN ONVERZEKERDEN

Ongedocumenteerden zijn migranten van buiten de EU die zich vanwege de afwezigheid van een verblijfsvergunning in Nederland niet kunnen verzekeren tegen ziektekosten. Zij zijn daarmee ***onverzekerbaar***.

Onverzekerden zijn Nederlanders of migranten van binnen de EU die, zolang zij zich op Nederlands grondgebied begeven, de verplichting hebben zich te verzekeren tegen ziektekosten. Veel van de onverzekerden hebben echter niet het geld om deze zorgverzekering te betalen, en zijn werkeloos en/of dakloos geraakt.

ALGEMEEN RECHT OP ZORG

- Beide groepen hebben recht op alle zorg binnen het basispakket van de zorgverzekering.
- *Onverzekerbaren* hebben hiernaast ook recht op zorg uit de WLZ. *Onverzekerden* hebben dit recht slechts indirect, waarbij eerst wordt gekeken of er volgens de reguliere weg een zorgverzekering afgesloten kan worden of dat iemand terug kan naar Europees land van herkomst[8].
- Alle bovenstaande uitleg over de verschillende onderdelen van de zorg is ook van toepassing op *onverzekerden*. Hier en daar is een kleine nuance in het vergoedingspercentage of bijbehorend declaratieformulier.

[8] https://www.hetcak.nl/zakelijk/regeling-onverzekerden/

VERGOEDING VAN DE ZORG VOOR ONVERZEKERBAREN EN ONVERZEKERDEN

- Onverzekerbaren vallen onder de regeling *Onverzekerbare Vreemdelingen (OVV)* en onverzekerden vallen onder de regeling *Subsidieregeling Medisch Noodzakelijke Zorg aan Onverzekerden (SOV)*
- Een huisarts krijgt voor *onverzekerbaren 80%* van het ingediende tarief terug, en voor *onverzekerden 100%* van het tarief terug van het CAK.
- Declaratieformulier OVV & Declaratieformulier SOV

OEKRAÏNERS EN ASIELZOEKERS

- **Oekraïners** die tijdens de oorlog naar Nederland zijn verhuisd vallen na hun registratie bij de gemeente automatisch onder de verzekering RMO (Regeling Medische Zorg aan Ontheemden). Zij kunnen daarmee makkelijker geholpen worden in een huisartsenpraktijk, apotheek of 2e lijn. Voordat ze geregistreerd zijn, zijn ook zij *ongedocumenteerd*.
- **Asielzoekers** die in het AZC verblijven en een lopende asielaanvraag hebben vallen automatisch onder de verzekering RMA (Regeling Medische Zorg Asielzoekers). Zij hebben in principe altijd een arts van het AZC als vaste huisarts, ook als ze ervoor kiezen om buiten het AZC te verblijven.

WELKE HULP BIEDEN ONDERSTEUNENDE ORGANISATIES?

DOKTERS VAN DE WERELD: 020-7653800

ONDERSTEUNING VOOR U (DE REGULIERE ZORG)

- Advies aan u over hoe om te gaan met specifieke gezondheidsproblemen bij deze groep patiënten.
- Als u behoefte heeft aan een gedocumenteerde medische voorgeschiedenis kunnen we een uitgebreide medische intake afnemen bij uw patiënt.
- Als u wilt dat er nog eens door een arts en cultuurcoach wordt gesproken met uw patiënt.
- Advies hoe u uw praktijk 'vriendelijker' kunt maken voor ongedocumenteerde mensen, of als nascholing aan uw team.
- Als u merkt dat u toegangsproblemen heeft, bijvoorbeeld bij tweedelijnszorg, en u wilt dit melden.

HET ZORGCAFÉ OP MEERDERE LOCATIES

Het **Zorgcafé van Dokters van de Wereld** is een spreekuur waar nieuwkomers (met een vluchtelingenachtergrond) laagdrempelig met vragen over hun gezondheid terecht kunnen. Dokters van de Wereld zet artsen, verpleegkundigen, psychologen, cultuurmediators (in diverse talen) in om een brug te slaan tussen nieuwkomers en de reguliere zorg. Het Zorgcaféteam luistert klachten, biedt psychosociale ondersteuning en signaleert psychische problematiek. Tevens wordt advies en voorlichting gegeven over hoe de Nederlandse gezondheidszorg is georganiseerd.

Kijk voor de inlooplocaties en openingstijden op de website van het zorgcafé.

KRUISPOST: 020-6249031 INFO@KRUISPOST.NL

HUISARTSENPRAKTIJK OUDEZIJDS VOORBURGWAL 129A

Kruispost is een uitgebreide huisartsenpraktijk in het hart van Amsterdam. Wij zijn er voor mensen die in Amsterdam verblijven en geen verblijfsvergunning hebben en/of onverzekerd zijn en geen toegang hebben tot reguliere medische of psychosociale zorg.

Openingstijden arts-inloopspreekuur (overig zorgaanbod werkt op afspraak):

- Ma - do: 10:00 – 12:00 en 19:00 – 21:00
  Vrij: 10:00 – 12:00 en 16:00 – 18:00
- Intercollegiaal overleg: ma-vrij 09:00-17:00: 020-6249031 (optie 9).

ONDERSTEUNING VOOR U (DE REGULIERE ZORG)

- Als u praktische of inhoudelijke vragen heeft rond zorg voor ongedocumenteerde mensen (en onverzekerde mensen).
- Als u gebruik wilt maken van ons zorgaanbod (bijvoorbeeld tandzorg of fysiotherapie) voor ongedocumenteerde mensen.
- Advies hoe u uw praktijk 'vriendelijker' kunt maken voor ongedocumenteerde mensen, of als nascholing aan uw team.
- Als u merkt dat u toegangsproblemen heeft, bijvoorbeeld bij tweedelijns zorg, en u wilt dit melden.

DR. VALCKENIER: 020-5559427

Dr. Valckenier is gespecialiseerd in huisartsenzorg aan patiënten die dakloos zijn met verslavingsproblematiek, complexe psychiatrie en agressie of zorgmijding. Zij zijn ook beschikbaar voor overleg over deze groep.

OVERIGE ONDERSTEUNDENDE ORGANISATIES

- **Het Wereldhuis**: inloophuis voor dak- of thuislozen (inclusief ongedocumenteerde mensen) met sociale hulpvragen of voor een maaltijd/ dagbesteding. Verschillende dagen voor vrouwen en ouderen.
- **Oudezijds 100:** inloophuis voor dak- of thuislozen (inclusief ongedocumenteerde mensen) met sociale hulpvragen of voor een maaltijd/dagbesteding. Christelijke grondslag.
- **ASKV:** steunpunt voor vluchtelingen en ongedocumenteerde mensen met maatschappelijk werk en juridische begeleiding.
  Inloop via Boost Amsterdam dagelijks.
- **Regenbooggroep**: verspreid over Amsterdam: 9 inloophuizen, 360 werkervaringsplekken. Voor mensen die dak- of thuisloos zijn, schulden hebben of worstelen met psychische problemen. Hier vind je vrijwillige maatjes, dagbesteding en maatschappelijk werk.
- **HVO Querido**: biedt ook aan ongedocumenteerde Amsterdammers opvang, begeleiding (bijvoorbeeld bij doktersbezoek) en dagactiviteiten.
- **Rode Kruis**: Voedselhulp: boodschappenkaart. Buddy project voor begeleiding naar afspraken eerste- en tweedelijnszorg. Reiskosten kunnen ook worden vergoed. Helpdesk voor ongedocumenteerde mensen: onderdak, gezondheidszorg en juridische bijstand. Via de website of per WhatsApp bereikbaar.
- **Bij Bosshardt** (Leger des Heils): ontmoetingsplek waar iedereen welkom is. Je kunt er terecht voor een kop koffie, luisterend oor, maaltijden of activiteiten. Op meerdere locaties in Amsterdam.
- **Buurtteams**: ook ongedocumenteerde Amsterdammers zijn welkom bij het buurtteam.
- **Het Tuinhuis** (Roads, Arkin): Domselaerstraat 126. Inloophuis voor ontmoeting en hulp. Gratis koffie, thee, computergebruik - broodjes/soep/warme maaltijd voor een klein bedrag.

- **Soepbus** (scrol naar onderzijde pagina, Leger des Heils): de Soepbus verstrekt warme maaltijden, broodpakketjes, sokken, bijbels in alle talen, tandpasta etc.
- **Buurtbuik**: gratis maaltijden op meerdere locaties.
- Meer informatie over de sociale kaart in Amsterdam? Download de **App 'streetlife'** (Android – Apple) Hier vind je alle informatie voor het overleven op straat in Amsterdam.

WILT U VERDER LEZEN?

VOOR ZORGVERLENERS:

- **Huisarts Migrant**: informatie over zorg en gezondheidsproblemen die veel of meer voorkomen bij mensen met migratieachtergrond en/of beperkte gezondheidsvaardigheden.
- **CAK**: informatie over declaratie en verwijzingen.

HANDIGE SITES VOOR PATIËNTEN

- **Zanzu**: informatie in vele talen over seksuele gezondheid
- **Begrijp je lichaam**: informatie in makkelijke taal en met veel plaatjes.
- **Care4refugees.com**: ontspanningsoefeningen in verschillende talen.